

gut: a *serdanòles*, cap dalt de la serra d'Aubens, prop de Coll de Nargó, a la dr. del Segre Mitjà, entre el Forat Micó dels Espluvins i el Tusserol, punta culminant d'aquella serra (xviii, 63.18); pel Grau de *Cerdanyola* (63.28) es puja des d'Aubàs (com mostra l'IGC), cap als ats de la serra, però encara més avall hi ha el Bosc d'Altilió (63.24), i tot aquell vessant és cobert de boscúria. ¿Seria una raó per rependre la tesi de Balari (p. 217) que *cerdanyola* havia significat «pequeño encinar», derivat de Q(U)ERCUS? Que no és pas petit ni 10 d'alzines: hi ha més pinar i avetosa.

Però desenganyem-nos. També aquí com als *Cerdans* de la Garga i del Vallespir, havien vingut escamots i brigades de cerdans, a bosc, a treballar i a netejar o destralejar la boscúria; justament és una 15 de les habitats màximes de la gent cerdana: el meu gran amic F.T., expertíssim cerdà, és el més gran empresari de boscos del Pallars Sobirà, amb qui i En Joan Lluís, correguérem per una dotzena de pobles entre Sort, Rubió i Freixa, l'any 1959; ell fent preu, a tant 20 l'avet, a tant *lo roure*, nosaltres escorcollant el parlar dels bosquerols i els guardaboscos d'aquelles altures. No en dubtem: al bell peu dels Boscos de *Cerdanyola*, de la banda del Rialb, hi ha el gran i antic mas *El Cerdanyès* (supra, xviii, 27), on una família d'aquelles 25 brigades es féu rica i hi fundà aquella puixant pagesia.

Més que refutar la pensada de Balari —impossible ja per raons fonètiques (RCIN > rd?) i lexicòrfiques— que *cerdanyola* i *cerdans* siguin derivats de CERCUS/ 30 QUERCUS, basta mostrar com nasqué en el seu cervell aqueixa idea tan desbaratada; s'escau que vora Badalona troba un turonet *Mont Cerdano*, en un document de 1068; i per allà a la vora, en un altre document, de data ben llunyana (1230), figura un *Mas Boscà*: i així 35 ja salta: «*boscà* i *cerdano* son sinònimos». Se li emboliquen també unes etimologies notòriament falses: com ho és que el NL fr. *Le Quesnoy* vingui d'un *QUERCINETUM: és a Picardia, on CA > ke = fr. *che*, doncs derivat del gàllic CAXANOS > fr. *ches(ne)*: el tal **quer-* 40 *cinetum* no existí enlloc sinó en la seva mala lexicologia francesa. I ja en el nostre article *Cerc* ha explicat En Gulsoy com *Cercenada*, no ve de CERCUS sinó del verb CIRCINARE.

Acabem el treball amb alguns noms d'origen més secundari, dins aquest grup, o ben inconnex. *Sierra de Cerdaña* i *Cueva Cerdana* a les terres sogorbines (GGRV, *Cast.*, pp. 126-934), te. Montan, prop del de Pina, uns 20 k. NO. de Sogorb. També allà pogueren 50 arribar escamots de cerdans i aixoplugar-se en les balmes, de la boscosa i fragosa Sierra de Montalgrao. Però aquí dubtem entre aquesta possibilitat i una altra etimologia, quan ho veiem amb -n- en el nom d'una vall d'Alcalatén: «los barrancos de *Penyagolosa*, del 55 *Amor*, *Chaparra* --- *Adzaneta*, *Sardana*, *Moliner* ---» que desemboquen per la dr. al riu Montlleó (Gimeno Michavila, *BSCC* xv, 30).

Perquè això pot ser el mateix nom, amb grafia medieval imperfecta, ñ per n, que en un document de 60

1173, referent als Templers lleidatans, extractat per MiretS.: «1173 --- comanador de Corbins; y en 1181 té aquest càrrec Arnau de *Sardana*, qui rep d'Arnau d'Anglerola ---» (*TemplH.*, p. 170), vist que en un altre document de 1188 es tracta del «Comanador de *Cerdanya*». En efecte ja anem a refrec d'una altra família de mots: Barranc de *La Sardana* te. Falset (xiii, 86.8). El fem. de l'adj. gentilici ja no escau a l'etimologia d'aquest, sinó a la de *Sarda* 'terra alta garriguenca', d'origen pre-romà, indoeuropeu, *SÁSSITA, amb el seu derivat *Sardera*, tocant a Lleida (*E.T.C.* II, 187-8).

Serdanyà masia en el Berguedà, prop de La Guàrdia de Sagàs, *sardanyá*, 1932, més aviat crec que deu ser un duplicat del *Serdinyá*, poble de l'Alt Conflent, que antigament presenta formes en -*anyà* i prové de SECUNDIANUM (V. l'art.).

1 Polibi no l'anomena per nom, en parlar de la marxa d'Anníbal a través del N. de Catalunya, sinó només indirectament: «*ταῖς διεκβολαῖς τῶν Πυρρηναίων*» 'els escanyats congostos dels Pirineus' III, § 10), només la lluita amb els *Ἀνδοσίνοι* (probablement andorrans) que, incitats per Roma, li entrebancaven el pas; com observa Bosch Gimpera hagué de passar per Cerdanya, evitant la costa d'Empúries dominada pels romans (*Soc. d'Ét. Lat.* R. E. H., 1961, 33-34). — 2 En aquest punt, doncs, són més fidedignes els textos posteriors, ja no susceptibles de sofrir aquesta contaminació purament itàlica. Si hagués estat -RR- difícilment s'hauria perdut la e següent en l'evolució fonètica catalana (cf. *carregar* CARRICARE, *torredà*, *Corredà* < *Correzan* CORRETIANUM); o almenys en quedaria algun rastre en les variants romàniques, on hi ha -rd- constant des del principi. — 3 *La cerdana* (deia encara Lope per *la sardana* (*DECat* VII, 675b32); tornariem, doncs, a creure per això que fou creada a la cort de Sardanàpal, com deia l'altre! — 4 Context, doncs, que mostra palesament com es tracta d'un lloc poblat per uns cerdans: —*ipsos cerdanos*.

Cerdera, V. *Sardera* *Cereja*, V. *Sareja*

CERET

45

La vila cabdal del Baix Vallespir, a la vall mitjana del Tec.

PRON. POP.: *sàrèt*.

DOC. ANT.: «vico *Sirisidum* in valle Asperi» 814 (Abadal, *Cat. Carol.* II, 319); «in Valle Asperi in vigo *Cereto*» 866 (*Coll. Moreau* II, 56r); 1 «in Valle Asperi in villa *Cerseto*» 915 (*Hist. Lgd.* v, 136, i també en *Coll. Moreau* IV, 43); «in villa vigo *Ceresido*» 930 (*Coll. Moreau* v, 18); «de termino de *Cered* usque ad ---» 976 (*Alart. Cart. rouss.*, 29, i *RLR* III, 271); 2 «Ego Atto cler. que alio nom. vocant Bouotionem // --- in adjac.^a de vico villa *Ceriteto*,³ in locum que nunc. Roveroso --- dono casas, casalibus, --- in vico villa *Cerisetos*» 988 (*Cart. Elna* f. 318, en la *Coll. Moreau* XIV, 68); en un document de Pesillà de 1103, junt amb